

Oponentský posudek doktorské disertační práce

Imunologicky riziková žena a její dítě

(autorka MUDr. Alice Mocková)

Práce MUDr. Mockové pojednává otázku, jaký vliv má přítomnost autoprotilátek proti fosfolipidům (APL) u matky na zdravotní stav jejích dětí. APL jsou častou příčinou poruch plodnosti u žen a jsou proto v této souvislosti již řadu let sledovány. Autorka sledovala děti matek s pozitivními APL z hlediska přítomnosti APL v průběhu prvního roku věku a dále z hlediska zdravotního stavu dětí (neonatální lupus, trombotické komplikace, psychologické poruchy) v průběhu dvou let života.

V úvodní části práce autorka podrobně referuje současný stav poznatků o imunitních změnách v průběhu gravidity, o autoimunitních chorobách u žen a o souvislostech mezi autoimunitou u matky a novorozence. Tato část práce je logicky členěna a zpracovává literární údaje od klasických až po nejnovější (jsou citace i z r. 2013). Úvodní část je pojata dost široce, zasahuje i mimo zpracovávaná témata a ilustruje autorčin přehled o současném stavu vědění.

Soubory žen v jednotlivých podskupinách působí poněkud nesourodě, což je ovšem běžné ve většině studií, využívajících klinické podklady. Soubory novorozenců vykazují rovněž určitou heterogenitu. Je to však vysvětlitelné snahou autorky podchytit všechny podstatné informace, které jsou přehledně shrnuty do tabulek.

Použité metodiky stanovení APL a krevního obrazu jsou standardní a dlouhodobě používané na pracovišti autorky, metodiky vyšetření dětí jsou podle mého názoru (nejsem pediatr) adekvátní.

Ve výsledkové části práce jsou nejzajímavější údaje, týkající se novorozenců. Zde autorka srovnává řadu údajů od novorozenců matek s autoimunitním onemocněním, které v průběhu gravidity buď měly, nebo neměly pozitivní APL. V celé řadě parametrů (krevní obraz, EKG, sonografické nálezy v CNS) nebyly nalezeny signifikantní rozdíly. Při sledování dalšího tělesného vývoje těchto dětí v průběhu dvou let rovněž nebyly (s výjimkou hmotnosti ve věku 6 měsíců) nalezeny významné rozdíly. Určité rozdíly však byly nalezeny v mentálním a motorickém vývoji, přičemž významně signifikantní negativní korelace byla zjištěna mezi titrem protilátek proti β -2 glykoproteinu 1 po narození a mentálním vývojovým indexem u dětí APL-pozitivních matek.

V diskusi autorka srovnává své nálezy s literárními údaji, v čemž nejsou zásadní rozpory. Uzavírá jako doporučení pro klinickou praxi, že by bylo vhodné dětem matek s

pozitivním titrem APL v době gravidity věnovat zvýšenou pozornost, hlavně z hlediska jejich dalšího mentálního vývoje.

Celkově lze říci, že předložená disertační práce je kvalitní, pojednávající zajímavé téma a svědčící pro schopnost autorky vědecky pracovat. K práci nemám žádné zásadní výhrady – jistě by se našly drobné výtky, ale ty by neměly vliv na pozitivní hodnocení. Snad jen, že název práce je širší, než její skutečný obsah – pojem "imunologicky riziková žena" je jistě širší, než jen žena trpící autoimunitním onemocněním.

Podle mého názoru práce splňuje předpoklady k tomu, aby byla podkladem pro získání titulu PhD.

.....
MUDr. Jindřich Madar, CSc.
Pracoviště reprodukční imunologie
Ústav pro péči o matku a dítě, Praha